DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)
7. juli 1987 *

I de forenede sager 89 og 91/86,

L'Étoile commerciale, Paris, ved advokat Jean-René Gaud, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Jean Medernach, 11 A, boulevard Prince Henri,

og

Comptoir national technique agricole (CNTA), Paris, ved advokat Jean-François Pericaud, Paris, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokaterne Loesch og Wolter, 2, rue Goethe,

sagsøgere,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, ved juridisk konsulent Jean-Claude Séché som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg hos Georges Kremlis, Kommissisonens Juridiske Tjeneste, Jean Monnet-bygningen, Kirchberg,

sagsøgt,

hvorunder der er nedlagt påstand om annullation af Kommissionens beslutning 85/456 af 28. august 1985 om afslutning af de af Den Franske Republik forelagte regnskaber over de udgifter for regnskabsåret 1981, der er finansieret gennem EUGFL, for så vidt angår det støttebeløb, Société interprofessionnelle des oléagineux har ydet CNTA med henblik på selskabets forarbejdning af solsikkefrø,

har

* Processprog: Fransk.

DOMSTOLEN (Femte Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden Y. Galmot, dommerne G. Bosco, U. Everling, R. Joliet, og J. C. Moitinho de Almeida,

generaladvokat: J. L. da Cruz Vilaça
justitssekretær: assisterende justitssekretær J. A. Pompe

på grundlag af retsmøderapporten og efter mundtlig forhandling den 20. januar 1987,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 17. marts 1987,

afsagt følgende

Dom

1 Ved stævninger, indgivet til Domstolens Justitskontor den 26. og 27. marts 1986, har Société l'Étoile commerciale (herefter benævnt »Étoile Commerciale«) og Société Comptoir national technique agricole (herefter benævnt »CNTA«) i medfør af EØF-Traktatens artikel 173, stk. 2, samt artiklerne 178 og 215, stk. 2, anlagt sag med følgende påstande:

— annullation af Kommissionens beslutning 85/456 af 28. august 1985 om afslutning af de af Den Franske Republik forelagte regnskaber over de udgifter for regnskabsåret 1981, der er finansieret gennem Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget (herefter benævnt »EUGFL«), Garantisektionen (EFT L 267, s. 24), for så vidt som denne beslutning udelukker, at støttebeløbet til visse partier olieholdige frø, som CNTA pressede i oktober og november 1980, afholdes af EUGFL;

— Kommissionen tilpligtes at erstatte tabet som følge af, at Société interprofessionnelle des oléagineux (herefter benævnt »SIDO«) — dvs. det franske organ, som administrerer støtteordningen for olieholdige frø — på grund af beslutningen tilbagesøgte støttebeløbet hos sagsøgerne;

— subsidiært annullation af Kommissionens forordning nr. 1204/72 af 7. juni 1972 om gennemførelsesbestemmelser til støtteordningen for olieholdige frø (EFT 1972 II, s. 474).

2 Det fremgår af sagens akter, at CNTA i oktober og november 1980 pressede flere partier olieholdige frø og i den forbindelse ansøgte det nationale organ om støtte i henhold til artikel 27, stk. 1, i Rådets forordning nr. 136/66 af 22. september 1966 om oprettelse af en fælles markedsordning for fedtstoffer (EFT 1965-66, s. 193). Efter at have konstateret, at CNTA havde tilsidesat nogle administrative bestemmelser om kontrollen med forarbejdningen af de pågældende frø, og at dette kunne indebære, at ydelsen af støtten kom i strid med de dagældende EF-forskrifter, gjorde SIDO støtten til CNTA's betinget af, at selskabet stillede sikkerhed for, at det på SIDO's begæring tilbagebetalte det beløb, som det »i givet fald er skyldig at erlægge, når EUGFL har truffet afgørelse om, hvorvidt det forudbetalte støttebeløb kan afholdes af Garantifonden«. Sikkerheden udgjorde 8 586 278 FF og blev stillet på CNTA's vegne af Etoile commerciale.

3 I forbindelse med afslutningen af EUGFL's (Garantisektionens) regnskaber for regnskabsåret 1981 afslog Kommissionen, ved beslutning 85/456 af 28. august 1985 rettet til Den Franske Republik, at anerkende, at støttebeløbet påhvilede EUGFL.

4 Ved skrivelse af 27. januar 1986 underrettede SIDO Etoile commerciale om Kommissionens beslutning og tilsendte selskabet kopi af en rapport om resultatet af Kommissionens kontrolundersøgelser. Samtidig rejste SIDO over for selskabet krav om indførelse af den sikkerhed, der var stillet for CNTA, som var blevet erklæret konkurs i 1983. Etoile commerciale underrettede CNTA om dette krav og betalte SIDO det beløb, som myndigheden var pligtig at udbetale som følge af Kommissionens beslutning 85/456.

5 Ved særskilt dokument, indgivet i henhold til procesreglementets artikel 91, stk. 1, har Kommissionen nedlagt påstand om afvisning af de af sagsøgerne, Etoile com-

merciale og CNTA anlagte sager, hvorved de dels anfægter Kommissionens afslag på at lade støttebeløbet afholde af EUGFL, dels kræver erstatning for deres tab.

6 Kommissionens formalitetsindsigelse støttes i det væsentlige på følgende, at:

— sagsøgerne ikke har overholdt søgsmålsfristen i EØF-Traktatens artikel 173, stk. 3, og i procesreglementets artikel 81, stk. 1;

— den anfægtede beslutning ikke berører sagsøgerne umiddelbart i artikel 173, stk. 2's forstand, da afslutningen af de pågældende regnskaber udelukkende er et mellemværende mellem den pågældende medlemsstat og Kommissionen, og

— Domstolen kun kan påkende erstatningssager vedrørende skade forvoldt af Fællesskabets institutioner eller disses ansatte.

7 Vedrørende en redegørelse for sagens faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb samt parternes anbringender og argumenter henvises til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende, såfremt det på de enkelte punkter er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

Påstandene om annullation af beslutning 85/456

8 Vedrørende påstandene om delvis annullation af Kommissionens beslutning 85/456 bemærkes, at en fysisk eller juridisk person efter Traktatens artikel 173, stk. 2, kan anlægge sag til omstødelse af en beslutning rettet til en anden person, når beslutningen berører sagsøgeren umiddelbart og individuelt.

9 Vedrørende spørgsmålet, om sagsøgerne er umiddelbart og individuelt berørt af den i sagen omhandlede beslutning, må det først konstateres, at beslutningen begrænser sig til at fastsætte det beløb, Kommissionen har anerkendt som påhvilede EUGFL i forbindelse med afslutningen af de regnskaber, som Den Franske Republik forelagde vedrørende regnskabsåret 1981. Det fremgår såvel af beslutningens ordlyd som af Rådets forordning nr. 729/70 af 21. april 1970 — om finansiering af den fælles landbrugspolitik (EFT 1970 I, s. 196) — der udgør den omhandlede

beslutnings hjemmel, at den udelukkende vedrører det økonomiske mellemværende mellem Kommissionen og Den Franske Republik.

10 Sagsøgerne har gjort gældende, at beslutningen desuagtet rent faktisk direkte påvirker deres retsstilling, fordi SIDO gjorde brug af den mulighed for at tilbagesøge støttebeløbet, som myndigheden forbeholdt sig, da den udbetalte støtten.

11 Herom bemærkes, at efter den nugældende ordning for EF-institutionerne og de retsforskrifter, der regulerer forholdet mellem Fællesskabet og medlemsstaterne, påhviler det disse, så længe der ikke er vedtaget modstående bestemmelser i fællesskabsretten, at sikre gennemførelsen af EF's retsforskrifter inden for deres område, navnlig for så vidt angår den fælles landbrugspolitik (jfr. dom af 21. september 1983 i sagerne 205-215/82, Deutsche Milchkontor, Sml. s. 2633). Især med hensyn til de finansielle foranstaltninger, der træffes i forbindelse med den fælles landbrugspolitik, skal medlemsstaterne i henhold til artikel 8 i nævnte forordning nr. 729/70, træffe de nødvendige foranstaltninger til at kræve de beløb tilbagebetalt, der er udbetalt med urette på grund af uregelmæssigheder eller forsømmelser.

12 For så vidt angår støttesystemet under den fælles markedsordning, som omhandles i denne sag, påhviler det altså de nationale myndigheder at gennemføre EF's retsforskrifter og at træffe de fornødne afgørelser i forhold til de pågældende erhvervsdrivende. Herved skal medlemsstaterne gå frem efter reglerne i den nationale lovgivning — omend med de begrænsninger, der måtte følge af fællesskabsretten (jfr. dom af 6. juni 1972 i sag 94/71, Schlüter, Sml. s. 91, og ovennævnte dom af 21. september 1983).

13 Kommissionens beslutning til Den Franske Republik om ikke at lade det anfægtede støttebeløb afholde af EUGFL har ganske vist foranlediget SIDO til at tilbagesøge støttebeløbet. Dette skridt kan dog ikke antages at være en direkte følge af den anfægtede beslutning i sig selv, men skyldes, at SIDO gjorde den endelige udbetaling af støttebeløbet betinget af, at beløbet i sidste ende blev afholdt af EUGFL.

14 Heraf følger, at den anfægtede beslutning ikke berører sagsøgernes retsstilling umiddelbart. Det tilføjes, at retsmidlerne ved de nationale domstole yder de erhvervsdrivende en effektiv beskyttelse over for individuelle afgørelser truffet af de nationale organer.

15 Sagerne vil derfor være at afvise, for så vidt som der nedlægges påstand om delvis annullation af Kommissionens beslutning 85/456, hvorefter det er ufornødent at tage stilling til, om de er anlagt inden for fristen i Traktatens artikel 173, stk. 3.

Erstatningskravene

16 I sagerne er der endvidere i medfør af EØF-Traktatens artikler 178 og 215, stk. 2, nedlagt påstand om erstatning af tabet som følge af, at SIDO hos sagsøgerne krævede støttebeløbet til CNTA tilbagebetalt.

17 Det bemærkes, at Domstolen alene, jfr. Traktatens artikler 178 og 215, set under ét, kan tilkende erstatning for skader, som Fællesskabets institutioner eller deres ansatte har forvoldt under udførelsen af deres hverv, dvs. tilkende erstatning for skader, der kan tilregnes Fællesskabet uden for kontraktsforhold. Er skade derimod forvoldt af nationale organer, vil kun disse kunne drages til ansvar, og kun de nationale domstole kan tilkende erstatning herfor (jfr. dom af 26. februar 1986 i sag 175/84, Krohn, Sml. s. 753, 763).

18 Når den for sagsøgeren negative afgørelse, som det her er tilfældet, er truffet af et nationalt organ som led i gennemførelsen af en EF-ordning, afhænger Domstolens kompetence i sagen af, om den adfærd, der hævdes at være ulovlig og dermed erstatningsbegrundende, i virkeligheden hidrører fra en fællesskabsinstitution og således ikke kan tilregnes det nationale organ.

19 Sagsøgeren har som eneste anbringende til støtte for erstatningskravet gjort gældende, at ovennævnte beslutning 85/456 er ulovlig — dvs. den beslutning, hvorved

Kommissionen i forbindelse med afslutningen af Den Franske Republiks regnskaber for regnskabsåret 1981 fastsatte de beløb, der kunne afholdes af EUGFL. Som nævnt ovenfor vedrører denne beslutning imidlertid udelukkende det interne økonomiske mellemværende mellem Kommissionen og Den Franske Republik. Beslutningen hverken vedrører eller vil kunne indebære et pålæg til SIDO om at træffe den afgørelse, som hævdes at have forvoldt tabet. SIDO traf sin afgørelse alene under opfyldelse af sin almindelige pligt til efter forordning nr. 729/70 at tilbagesøge det med urette ydede støttebeløb tilbagebetalt.

20 Herefter ses det af sagsøgerne påberåbte tab udelukkende at bero på afgørelsen fra det nationale organ SIDO, hvorfor Domstolen ikke er kompetent til at tilkende erstatning for tabet i medfør af EØF-Traktatens artikler 178 og 215, stk. 2.

21 Erstatningskravet vil derfor være at afvise fra realitetsbehandling.

Påstandene om annullation af forordning nr. 1204/72

22 Subsidiært har sagsøgerne i henhold til Traktatens artikel 184 gjort gældende, at Kommissionens forordning nr. 1204/72 om gennemførelsesbestemmelser til støtteordningen for olieholdige frø ikke kan finde anvendelse. Det fremgår af Domstolens praksis (jfr. dom af 16. juli 1981 i sag 33/80, Albini mod Rådet og Kommissionen, Sml. s. 2141), at adgangen efter artikel 184 til at gøre gældende, at en forordning ikke kan finde anvendelse, ikke udgør nogen selvstændig søgsmålsadgang, men kun kan påberåbes som et subsidiært anbringende. Da de principale påstande ikke har kunnet tages under realitetspåkendelse, er sagsøgerne afskåret fra at påberåbe sig artikel 184.

23 Af disse grunde vil sagerne i det hele være at afvise.

Sagens omkostninger

24 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, dømmes den part, der taber sagen, til at afholde sagens omkostninger. Da sagsøgerne ikke har fået medhold i deres påstande, pålægges de at afholde sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

1) Sagerne afvises.

2) Sagsøgerne betaler sagernes omkostninger.

Galmot Bosco

Everling Joliet Moitinho de Almeida

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 7. juli 1987.

P. Heim
Justitssekretær

Y. Galmot
Formand for Femte Afdeling